

Verlag bijeenkomst

Professie en geweten

met

Annemieke Nijhof

Datum: 12 september 2011

Locatie: Goed Werk Hub, Den Haag

Op 12 september vond de derde bijeenkomst in de serie van zes over de Beroepstrots van de Rijksambtenaar plaats in de Goed Werk Hub met als thema ‘ Professie en geweten’. Dit naar aanleiding van het verhaal van Annemieke Nijhof, voormalig directeur-generaal “Water” van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

De Goed Werk Hub, een initiatief van de Stichting Beroepseer, is een laagdrempelig en sectoroverschrijdend knooppunt waar je kennis, ervaringen, analyses en ideeën met anderen kan delen en elkaar kunt ondersteunen bij concrete initiatieven.

Aanwezig op de bijeenkomst waren ongeveer 45 personen, die allemaal werkzaam zijn voor de Rijksoverheid of werkzaamheden uitvoeren die daar bij aansluiten. Te gast was Annemieke Nijhof, voormalig directeur-generaal “Water” die sprak over de beweegredenen van haar vertrek bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in juni 2010.

Tijdens het eerste half uur van de bijeenkomst werd de aanwezigen verzocht zich op te splitsen in groepjes van vijf of zes personen. Deze groepjes kregen dezelfde

twee vragen voorgelegd, namelijk:

1) Wanneer werd jij in verband met je werk met een gewetensvraag geconfronteerd? En:

2) Wat heb je toen gedaan?

Dit leverde openhartige gesprekken op in kleine kring.

Na het eerste half uur volgde een tweede ronde waarbij de deelnemers in dezelfde groepjes twee vervolgvragen voorgelegd kregen:

1) Waarmee werd je toen geconfronteerd? En:

2) Wat heb je nodig om je geweten te laten spreken?

Annemieke Nijhof: Blijf bij je eigen waarden en besef dat je altijd een keuze hebt!

Het aantal zaken dat uit deze kleine sessies naar voren kwam, is dat emotie een belangrijke rol speelt bij geweten. Als het om mensen gaat komt het geweten vaak om de hoek kijken, en als productiedruk en tijdsdruk aan de orde zijn wordt er vaak van belangrijke en soms noodzakelijke regels afgeweken.

Vervolgens kreeg Annemieke Nijhof het woord van gespreksleider Jacques Handelé.

Zij vertelde over haar jeugd, dat ze uit een onderwijsgezin kwam, vol idealisme was en altijd al had willen bijdragen aan de maatschappij. Na een studie chemische technologie aan de Universiteit van Twente, voltooide Nijhof een MBA-opleiding bij de TSM Business School. Er volgde een start bij een adviesbureau waarna Nijhof in dienst trad bij de overheid. Bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) - sinds aantreden van het kabinet Rutte-I in 2010 Infrastructuur en Milieu geheten - voelde ze zich in het bijzonder op haar plek.

Maar, hoe dichter ze bij de politiek kwam, des te meer begon ze last te krijgen van gewetensnood.

Bij VROM heeft Nijhof gewerkt aan mooie projecten. De samenvoeging van

In groepjes van vijf of zes discussiëren over : Wat heb je nodig om je geweten te laten spreken?

ministeries was iets waar ze al mee aan de gang was gegaan. Toen het kabinet was gevallen en er nieuwe verkiezingen zouden worden gehouden, is Nijhof het verkiezingsprogramma van de Partij voor de Vrijheid (PVV) gaan lezen. Dat partijprogramma was iets waar zij zich absoluut niet in kon vinden. Met name de passages over ambtenaren en mede-Nederlanders stuitte haar erg tegen de borst. Na lezing had Nijhof voor zichzelf besloten: “Hier wil ik niet aan meewerken Dat kan ik niet”.

De kabinetsformatie van 2010 was erg spannend. De worsteling met haar standpunt heeft Nijhof met veel mensen besproken, ook met collega's. Door de gedoogconstructie was zij van plan om te blijven. Maar, doordat het aantal directeur-generaals in de nabije toekomst teruggebracht zou moeten worden, werd ze opnieuw aan het denken gezet. Ze wist van zichzelf: ik stap op als de PVV aan de macht komt. Dus mijn plek is een voorwaardelijke plek. Annemieke Nijhof vond dat ze het ten opzichte van collega's niet kon maken om te blijven.

Op de vraag wat voor gevoel ze had bij haar beslissing terug te treden als directeur-generaal, antwoordde Nijhof dat ze daar een goed gevoel over had.

De boodschap die Annemieke Nijhof mee wilde geven als het gaat om het opspelen van het geweten: “Het begint altijd met een gevoel van ongemak. Vervolgens is het van belang te ontdekken waar het gevoel van ongemak vandaan komt.

Blijf dicht bij je eigen waarden en besef dat je altijd een keuze hebt!”

Na afloop is aan de deelnemers gevraagd om een reactie te geven op de bijeenkomst. Wat naar voren kwam is dat zij het verhaal van Nijhof als zeer openhartig en oprecht hebben ervaren. Een voorbeeld voor anderen. De vertrouwelijke sfeer waarin eigen ervaringen gedeeld konden worden, werd als zeer positief ervaren door de aanwezigen.

De volgende bijeenkomst in de serie “Beroepstrots van de rijksambtenaar” heeft als thema *Professie en loyaliteit* en vindt plaats op dinsdag 11 oktober 2011 op de Campus Den Haag van de Universiteit Leiden, boven het station Den Haag Centraal, zaal Bezuidenhout, 13e etage.

Joris Hoogbergen

Vormgeving en foto's: A. Gabrielli